

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 2C/41/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5919202083
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Klukoš
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2020:5919202083.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Ružomberok sudcom JUDr. Branislavom Klukošom v spore žalobcu v 1/ rade: Y. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX/XX, J. Q., v 2/ rade: Q. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX/XX, J. Q. a v 3/ rade: Y.a K., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX/XX, J. Q., všetci žalobcovia adr. na doruč.: V. XX, J. I., všetci právne zast.: JUDr. Jaroslavom Kiapešom, advokátom so sídlom Štúrova 4330/31, J. Mikuláš, proti žalovanému v 1/ rade: IŠstav, s. r. o., so sídlom Liptovská Teplá 114, IČO: 47 725 311, právne zast.: Advokátskou kanceláriou JUDr. Ladislav Janči, s. r. o., so sídlom Dončova 1451/21, Ružomberok a žalovanému v 2/ rade: KOMUNÁLNA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, IČO: 31 595 545, právne zast.: JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy v sume 60.000 eur, takto

rozhodol:

Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 20.000,- eur, žalobkyni v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5.000,- eur, žalobkyni v 3. rade náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5.000,- eur, a to všetko v lehote do 30 dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Súd žalobu žalobcov v 2. až 3 .rade vo zvyšnej časti zamietla.

Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu elektronicky dňa 13.12.2019 sa žalobcovia v 1. až v 3. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu domáhali, aby súd uložil žalovaným v 1. a v 2. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 20 000 eur, žalobkyni v 2. rade sumu 20 000 eur a žalobkyni v 3. rade sumu 20 000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a náhrady trov tohto konania.

2. Žalobcovia svoju žalobu po skutkovej stránke odôvodnili tým, že vodič H. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. I. XXX dňa 08.07.2018 o 17.12 hod. ako vodič motorového vozidla zn. Škoda Superb, evid. č. RK958BV viedol vozidlo po poľnej ceste smerom na cestu 111/2221 v katastri obce Liptovský Michal v okrese Ružomberok, pričom pri vedení vozidla dostatočne nesledoval situáciu v cestnej premávke a v križovatke ciest pri obci Liptovský Michal nedal prednosť motocyklu zn. Kawasaki Versy, evid. č. LM118AG, ktorého vodičom bol A. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. Q., V. XXX/XX, jazdaci po ceste 111/2221 v smere od Bešeňovej k ceste 1/18, v dôsledku čoho narazil prednou časťou vozidla do pravej bočnej časti motocykla, ktorý odhodilo 19 m od miesta zrážky, kde pri uvedenej dopravnej nehode utrpel motocyklista A. K. zranenia - o. i. krvácanie do mozgového kmeňa spolu s masívnym vnútroľbkovým

krvácáním pri zlomeninách lebkových kostí, následkom ktorých zranení dňa XX. XX. XXXX zomrel, čím vodič H. B. porušil ustanovenia § 3 ods. 2 písm. a), §4 ods. 1 písm. g) a § 21 ods. 1, ods. 2 Zákona o cestnej premávke č. 8/2009 Z. z.. Vodič uvedeným protiprávnym konaním spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, za čo bol rozsudkom Okresného súdu Ružomberok, sp. zn. 1T/4/2019-291 zo dňa 27. 03. 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina, sp. zn. 3To/32/2019-345 zo dňa 06. 06. 2019, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 06.06.2019 uznaný za vinného a odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, s podmieneným odkladom výkonu trestu odňatia slobody, určením skúšobnej doby vo výmere 4 roky, uložením trestu zákazu viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní 5 rokov. Motívom trestnej činnosti vodiča H.a B.a bola nepozornosť pri vedení motorového vozidla. Podľa súdu vodič hrubým spôsobom porušil svoje povinnosti ako vodiča pri vychádzaní z poľnej cesty na cestu hlavnú. Uvedeným protiprávnym konaním došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov. Nebohý A. K. bol synom rodičov žalobcu 1. a žalobkyne 2. a bratom žalobkyne 3. V trestnom konaní bolo zistené, že vodič H. B. viedol motor. vozidlo ako zamestnanec žalovaného 1. v rámci plnenia svojich pracovných povinností. Z tohto dôvodu nebol preto ani zaviazaný súdom na náhradu škody. Podľa rozsudku Krajského súdu Žilina, z ust. § 427 Občianskeho zákonníka vyplýva, že vodič H. B. ako zamestnanec spoločnosti - žalovaného 1., ktorý bol prevádzkovateľom motor. vozidla za škodu spôsobenú pri dopravnej nehode nezodpovedal, lebo za škodu bol v takomto prípade zodpovedný prevádzkovateľ vozidla, teda žalovaný 1. Z uvedeného dôvodu je pôvodcom zásahu (pasívne legitimovaný) aj do práv na ochranu osobnosti žalobcov žalovaný v 1. Rade. Pasívna legitimácia žalovaného 1. bola riešená aj v rozsudku Najvyššieho súdu SR s .zn. 3Cdo 228/2012 zo dňa 26.09.2013 tak, ako podľa okolností konkrétneho prípadu zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzkovateľ vozidla poškodenému, zodpovedá tento prevádzkovateľ (aj) za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osobe. Vlastníkom motorového vozidla zn. Škoda Superb, evid. č. RK958BV, ktorým bola spôsobená vodičom H.om B.om dopravná nehoda, v čase nehody teda bol žalovaný 1., ktorý mal v tejto dobe na predmetné vozidlo uzatvorené s poisťovňou, tj. žalovanou 2. poistenie zodpovednosti podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motor. vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení. Podľa judikátu R 61/2018 (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017) uverejneného v zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR - škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien o doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Tento judikát najvyššieho súdu sa premieta aj do rozhodovacej činnosti súdov. Názor vyslovený v tomto judikáte bol použitý aj v obdobnej veci, v ktorej žalovaný 2. bol zaviazaný na náhradu nemajetkovej ujmy (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/230/2017 zo dňa 28.03.2019). Nakoľko vina vodiča H.a B.a a spáchanie trestného činu bola preukázaná v trestnom konaní, súd je v zmysle ust. § 193 CSP viazaný takýmto rozhodnutím.

3. Žalobcovia 1. a 2. sú rodičia nebohého A.a, ktorý bol ich prvorodeným dieťaťom nie je nič horšie ako prežiť smrť vlastného dieťaťa a k tomu tak mladého človeka, ktorý mal celý život pred sebou. Syn žalobcov 1. a 2. bol typ vzorového syna, ktorý sa o rodičov staral a pomáhal im. Žalobcovia s A.om tvorili skutočnú rodinu, ich vzťah bol veľmi intenzívny. Napriek tomu, že A. už bol dospelý, stále býval spolu so svojou rodinou. Ich intenzívny vzájomný vzťah potvrdzuje aj to, že každoročne chodili spolu na letnú dovolenku. Žalobcovia žili s A.om v spoločnej domácnosti v rodinnom dome v V.. A. bol mladý, silný, vyšportovaný muž, ktorý profesionálne hral hokej. Žalobcovia 1. a 2. vlastnili v obci V. tri zruby, ktoré prenajímali a o ktoré sa starali celá rodina. A. bol v tomto veľmi nápomocný, bol veľmi pracovitý a všetky ťažšie fyzické práce vykonával on, bol zručný, vedel veci opraviť, narúbať drevo. Po jeho smrti žalobcovia predali tieto zruby, pretože sa nemá kto o ne starať, keďže prevažnú starostlivosť zabezpečoval práve A.. Ďalším dôvodom je aj, že žalobcovia stratili chuť do života a od jeho smrti len prežívajú. Žalobcovia po jeho smrti chodia menej do spoločnosti. Smrť syna žalobcom 1., 2. spôsobila nielen ujmu čo sa týka starostlivosti a pomoci v domácnosti, ale hlavne stratili možnosť byť so svojím synom. Stratili možnosť tráviť s ním spoločné chvíle, spolu s ním sa tešiť z jeho úspechov. V čase nehody mal A. letnú hokejovú prípravu v Žiline a o týždeň mal nastúpiť za Žilinu v extralige. A. od malého dieťaťa hrával hokej, neskôr aj profesionálne a celá rodina žila hokejom. Bola to ich spoločná záľuba, ktorou trávili čas. Žalobcovia veľmi zle znášajú smrť A.a, každý svojím vlastným spôsobom, ktorý sa odrazil aj na poškodení zdravia aj v ich manželskom a rodinnom živote. Žalobcovia sa so stratou nevedia zmieriť, ich život je od tragickej nehody

len prežívanie. Predtým všetko malo zmysel, mali radosť, tešili sa zo života, teraz je to len prežívanie kvôli tým druhým. Táto udalosť sa podpísala aj na zdraví. Žalobca 1./ pred nehodou trpel hypertenziou a užíva na to lieky. Po nehode sa mu zhoršil krvný tlak a berie dvojnásobnú dávku lieku, ako bral pred nehodou. Po nehode žalobcovia užívali lieky na spanie a na ukladnenie. Každý zo žalobcov mal s A.om veľmi intenzívny a pekný vzťah. Žalobca 1./ sa v synovi videl, tiež v minulosti hrával hokej a táto spoločná záľuba ich veľmi spájala. Po smrti A.a žalobca 1. stratil záujem a vzťah k hokeju. Žalobca 1. pracuje ako obchodný zástupca a od nehody mu je lepšie, keď je pracovne mimo okresu a stretáva sa s neznámymi ľuďmi, nie je mu príjemné stretávať ľudí, ktorí vedia čo sa stalo, má pocit, že nevedia ako s ním majú komunikovať, aj kamaráti sa odmlčali. Dokonca samu aj stalo, že ľudia sa mu vyhýbali. So žalobkyňou 2. bol A. v každodennom kontakte, aj keď bol mimo domova, stále si volali. Žalobkyňa 2. bola na neho veľmi naviazaná, chodili spolu na obed cez pracovné dni. Žalobkyňa 2. sa snaží byť silná. Pracuje v zdravotnej poisťovni ako asistent revízných činností, v práci sa snaží fungovať a cestou domovou smútok a beznádej dobehne. Do práce chodí cez miesto, kde sa to stalo, čo jej tiež nepomáha. Žalobkyňa 3. mala s bratom pekný vzťah. Boli si vekovo blízki, mali spoločných kamarátov, chodili ako partia sadnúť si do mesta, teraz už nechodia. Žalobkyňa 3. študuje na univerzite v Karvinej, po tragickej udalosti sa jej ťažšie učí, ťažšie sa jej sústreďuje. Máva stavy úzkosti, depresie, najhoršie je to večer. Žalobkyňa 2. sa žalobkyňu 3. viac bojí, neustále jej hovorí, aby si dávala pozor. Podľa žalobkyne 3. žalobcovia 1. a 2. stratili záujem o všetko, aj o zruby, preto ich predali, podľa nej keby žil A., nedovolil by, aby ich predali. Žalobcovia sa nevedia vyrovnáť so smútkom, ktorý ich tak veľmi zasiahol. Od nehody uplynulo už skoro 1,5 roka, ale nič sa nezlepšilo. Žiadne slová nedokážu dostatočne opísať, čo žalobcovia prežívajú.

4. V dôsledku predmetnej udalosti bolo citeľne zasiahnuté do práva na ochranu osobnosti žalobcov, konkrétne bolo zasiahnuté do práva na súkromie a rodinný život. Tragickou a zbytočnou smrťou syna žalobcov 1. a 2. a brata žalobkyne 3. došlo k zásahu do ochrany osobnosti. Žalobcom bola spôsobená trvalá a neodstrániteľná citová ujma a strata, ktorou došlo k narušeniu celistvosti ich rodiny, bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života. Došlo k nenávratnej deštrukcii interpersonálnych väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov a tým k intenzívnemu zásahu do ich osobnostných práv, práva na súkromie a rodinný život.

5. Právo na súkromie je chránené jednak ust. §11 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého: "Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobností, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy." Ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka poskytuje komplexnú ochranu osobnosti

fyzickej osoby, pričom popri iných čiastkových osobnostných právach chráni aj výslovne i nedotknuteľnosť súkromia fyzickej osoby. Právo na ochranu súkromia zahŕňa i právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, predovšetkým v citovej oblasti, aby tak bolo možné rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť a viesť rodinný život. Zásahom do práva na ochranu súkromia fyzickej osoby je i zásah spočívajúci v úplnej deštrukcii úzkej rodinnej väzby usmrtením iného člena rodiny. Usmrtením blízkej Osoby dochádza k nenávratnému narušeniu sociálnych vzťahov vytvorených počas spoločného súžitia so zomrelými a tým aj k ujme citovej, ktorá je svojou povahou ujmu i materiálnou. Pojem citová ujma zahŕňa prežívanie nepríjemných citov alebo neprežívanie pocitov príjemných. Pri smrti blízkeho človeka ide o stratu lásky a radosti s ním prežívaných, no vzniká tu aj ujma v zmysle toho, že pozostalí sú ochudobnení aj o prežívanie príjemných citov, prežívajú taktiež nepríjemné pocity úzkosti, smútku, či zúfalstva, príp. šok zo smrti. Právo na súkromie a rodinný život je aj ústavným právom zakotvené v Ústave Slovenskej republiky, v čl. 19 ods. 2. Právo na ochranu súkromia a rodinného života ďalej upravuje ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon v čl. 10 ods. 2. V neposlednom rade je právo na súkromie a rodinný život chránené aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd v čl. 8 ods. 1, publikované v Zbierke zákonov pod č. 209/1992 Zb., ktorým je Slovenská republika viazaná.

6. Právo na ochranu súkromia a rodinného života žalobcov ako je vyššie uvedené bolo porušené protiprávnym zásahom značnej intenzity. Narušenie rodinných vzťahov prišlo nečakane, násilnou smrťou. Vzniknutá trauma je neodstrániteľná z ich citového života, ktorý nebude nikdy ako predtým a vždy bude ovplyvnený touto udalosťou. Z ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka vyplýva, že pokiaľ dôjde k zásahu do osobnostných práv určitej fyzickej osoby môže sa táto domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov a aby boli odstránené následky týchto zásahov. Domáhať sa upustenia od neoprávnených zásahov, či odstránenia následkov je v tomto prípade vylúčené, nakoľko ide o zásah jednorazový, ktorý neumožňuje obnovenie pôvodného stavu. Žiadna forma ospravedlnenia alebo

morálneho odškodnenia by nepostačovala na to, aby bola vyvážená vzniknutá nemajetková ujma. Vodič, ktorý spôsobil nehodu sa žalobcom ospravedlnil listom až o v hlásení rozsudku prvostupňového súdu, ktorým ho súd uznal vinným, žalovaní sa žalobcom neospravedlnili. V zmysle už vyššie uvedeného, žalobcovia sa v súlade s ust. § 11, § 13, § 420 a § 427 Občianskeho zákonníka a zákona č. 381/2001 Z.z. podaním tejto žaloby domáhajú poskytnutia primeraného zadosťučinenie vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške spolu 60.000,- eur, z toho pre každého zo žalobcov sumu vo výške 20. 000, - eur za účelom účinného zmiernenia následkov zásahu v dôsledku protiprávneho konania žalovaného. Ust. § 13 Občianskeho zákonníka umožňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým za zásah do ich osobnosti usmrtením ich blízkej osoby. Nejde iba o hmotnú satisfakciu, ale predovšetkým o gesto slušnosti a spravodlivosti, ktoré však žiadnym spôsobom nemôže odčiniť dopady tragickej udalosti, ktorá zanechá v živote žalobcov trvalé následky, ktoré nie je možné ničím úplne odstrániť. Žalobcovia sa pokúsili pred podaním žaloby o mimosúdne riešenie sporu, avšak bezúspešne. Žalobcovia písomne vyzvali na náhradu nemajetkovej ujmy vodiča a žalovaného 1., ktorí im oznámili, že zodpovedná je poisťovňa, teda žalovaná v 2. rade , ktorá tiež v zmysle svojho stanoviska odmieta svoju zodpovednosť.

7. Žalovaný v 1. rade vo svojom vyjadrení k podanej žalobe prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že v celom rozsahu neuznáva žalobný nárok a uplatnené nároky považuje vo vzťahu k jeho osobe za v celom rozsahu neopodstatnené, navyše žalobu za čiastočne neurčitú procesnoprávne a hmotnoprávne vadnú. Poukázal na to, že v danom prípade žalovaný 1. ako vlastník dotknutého motorového vozidla ev. č. RK958BV mal uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov so žalovaným 2., pričom išlo o poistnú zmluvu č. 6817330132/1070943036. Podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov platí, že v zmysle § 15 tohto zákona náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.7. 2017 (R 61/2018) škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Z uvedených dôvodov je potom viac než zrejmé, že v uvedených prípadoch nie je žalovaný 1. ako riadne poistená osoba pasívne legitimovaný v danom konaní, pretože daný nárok je uplatniteľný priamo voči poisťovateľovi - žalovanému 2. Pasívnu legitimáciu poisťovne a oprávnenosť požiadavky, aby sa poisťovne podieľali na uhrádzaní aj nemajetkovej ujmy v peniazoch ako dôsledok úmrtia pri dopravnej nehode vyplýva aj z ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR sp. zn. I ÚS 206/2015, sp. zn. III ÚS 646/2015, sp. zn. II ÚS 645/2015, sp. zn. III ÚS 666/2016, či sp. zn. I ÚS 265/2017, ako aj z Rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 24. októbra 2013 (C-22/12) vo veci Haasová či Rozsudku Súdneho dvora vo veci Drozdovs C-277/12. V danej veci sa uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu po 20.000,-Eur u každého zo žalobcov. Z pohľadu výšky takto uplatnených nárokov sa tieto javia byť neprimerané, a to aj v kontexte s poukazom na nižšie uvedené okolnosti.

8. Predovšetkým poukázal na to, že určitá forma satisfakcie bola žalobcom poskytnutá už tak, že osoba spoluzodpovedná za vznik dopravnej nehody zo dňa 8. 7. 2018 - H. B., bola za daný skutok odsúdená k prísnemu trestu odňatia slobody na 2 roky s podmieneným odkladom na 4 roky a tiež trestu zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel na dobu 5 rokov. Trestnoprávne postihnutie páchatela trestného skutku je vždy jednou účinnejších foriem satisfakcie poskytovanej zo strany štátnej moci osobám poškodených, s prihliadnutím na verejnosť trestného konania a závažnosť právnych následkov ukladaných trestnoprávnymi sankcií. H. B. svoj podiel na danej nehode účinne a úprimne oľutoval a žalobcom sa písomne ospravedlnil už v priebehu trestného konania vedeného voči jeho osobe. Navyše je na mieste uviesť, že hoci žalobcovia boli pasívni, bol to práve žalovaný 1. ktorý aktívne informoval žalovaného 2. o všetkých okolnostiach prebiehajúceho trestného konania ako aj o vzniku dopravnej nehody, a žalovanému 2. oznámil všetky žalobcami v trestnom konaní uplatnenými nárokmi a týmto svojím aktívnym prístupom, ktoré je potrebné vnímať ako prejav úprimnej snahy po náprave, reálne zabezpečil aby všetky nároky poškodených v podobe majetkovej škody mali uhradené a tieto už aj boli v celom rozsahu uspokojené. (Je treba poukázať na to, že poškodení tieto nároky zjavne

neoprávnene uplatnili v trestnom konaní - v konaní pred súdom prvého stupňa aj potom, čo ich už mali v celom rozsahu uspokojené, čo jednoznačne vyplýva z rozhodnutia odvolacieho trestného súdu). Právny zástupca žalovaného v 1. rade poukázal aj na tú skutočnosť, že zo znaleckého posudku znalca z odboru cestná doprava č. 63/2018 a jeho doplnenia č. 1. Dipl. Ing. Martina Obtuloviča, vyplynulo, že poškodený A. K. viedol svoj motocykel rýchlosťou vyššou cez 100 km/h v úseku, kde je povolená rýchlosť 90 km/h. Z doplnenia znaleckého posudku vyplynulo, že aj poškodený mohol nehode zabrániť, pretože ak by sa pohyboval po vonkajšom oblúku svojho jazdného pruhu a neprekročil by najvyššiu dovolenú rýchlosť v danom úseku cesty, stihol by natočiť riadenie vpravo a stihol by popred vozidlo vedené obžalovaným prejsť do druhého protismerného jazdného pruhu a zabránil by vzniku kolíznej situácie. Bolo preukázané a aj znalcom konštatované, že vedľajšia cesta z ktorej H. B. vchádzal na hlavnú cestu bola novovybudovaná, pričom napriek tomu nebolo miesto nehody označené ako by to bolo vhodné a ani len nedošlo k zníženiu predpísanej povolenej rýchlosti, tieto opatrenia boli realizované až následne po danej nehode, čo svedčí aj o nezodpovednosti správcu danej komunikácie. Na nehode teda mala podiel aj neprehľadnosť situácie v danom úseku kríženia novovybudovanej cesty a cesty hlavnej. Pokiaľ ide o vyššie uvedené okolnosti, poukázal na to, že aj civilný súd je povinný sa nimi zaoberať a posudzovať otázku spoluzodpovednosti za vznik dopravnej nehody ako samostatnú právnu otázku. V tomto smere odkázal na obsah rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 66/2018, 3Cdo 67/2018 z 21. 3. 2019, podľa ktorého sama skutočnosť, že rozsudkom trestného súdu bola schválená dohoda prokurátora a obvineného o vine a treste, bez ďalšieho neznamená, že škoda bola spôsobená výlučným zavinením obvineného a civilný súd v spore o náhradu škody nezabavuje povinnosti zaoberať sa otázkou, či, do akej miery a v akom rozsahu sa na vzniknutej škode podieľalo aj konanie poškodeného (§ 441 Občianskeho zákonníka).

9. Pokiaľ ide o žalobný petít, poukázal na to, že právny vzťah žalovaných 1. a 2. nie je vzťahom založeným na spoločnej a nerozdielnej solidarite. Z tohto pohľadu návrh žalobného petítu a samotná žalobná žiadosť trpí prvkom neakceptovateľnosti a procesno-právnej neudržateľnosti.

10. Žalovaný v 2. rade vo svojom vyjadrení k podanej žalobe prostredníctvom právneho zástupcu uviedol, že uplatnený nárok žalobcov voči žalovanému v 2. rade neuznáva v celom rozsahu (čo do dôvodu aj do výšky) a považuje ho vzhľadom na ďalej uvedené za neoprávnený a bez právneho základu. Žalobou sa žalobcovia domáhajú zaplata sumy v súčte vo výške 60.000,- EUR z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá im mala byť spôsobená zavineným konaním zamestnanca žalovaného v 1. rade, ktorý spôsobil dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej došlo sprostredkované k zásahu do osobnostných práv žalobcov. Žalovaný v 2. rade bol v čase predmetnej dopravnej nehody poisťovateľom vozidla, ktoré viedol zamestnanec žalovaného v 1. rade a ktorým bola spôsobená nehoda, a to podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „Zákon o PZP“). Žalovaný v 2. rade má za to, že právna úprava rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v ustanovení § 4 ods. 2 zákona o PZP podáva taxatívny výpočet prípadov, ktoré podliehajú poisťovnému krytiu a ktoré sú z hľadiska rozlíšenia toho, čo sa odškodňuje plne v zhode s právnou úpravou spôsobu a rozsahu náhrady škody v zákone č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) ustanovenou v § 442 a nasl., vrátane ust. § 444 OZ. Pod takto vymedzenú škodu zákon o PZP neumožňuje subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcu z ust. § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ sa tak poistený s poisťovňou nadštandardne nedohodne v poisťovnej zmluve. Pokiaľ aj v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov nižších stupňov prekvapujúco nepanuje zhoda v otázke možnosti subsumovať pod pojem „škoda na zdraví“ v zmysle zákona o PZP aj náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. OZ, je potrebné poukázať na ÚS zo dňa 20.01.2011, IV. ÚS 60/2010, v ktorom uvádza: „Z rozsudku ESLP Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 06. decembra 2007 vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštancie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštancia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. (...) K odchyľnej judikatúre všeobecných súdov a k jej zjednocovaniu sa už ústavný súd opakovane vyslovil (IV. ÚS 342/2010, IV. ÚS 209/2010), keď uviedol, že právny poriadok Slovenskej republiky upravuje mechanizmus zabezpečujúci koherentnosť judikatúry v § 22 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch. Tento mechanizmus spočíva v inštitúte zverejňovania súdnych rozhodnutí zásadného významu najvyšším súdom a v inštitúte prijímania stanovísk k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov plénom najvyššieho súdu alebo

príslušným kolégiom najvyššieho súdu.“ (viď Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) z 05.12.2013, sp.zn. 3 Cdo 18/2013), v zmysle ktorého „Osobitný proces, výsledkom ktorého bolo publikovanie rozhodnutia najvyššieho súdu v zbierke ako R 111/1998, priznáva tomuto rozhodnutiu osobitný význam. Výklad najvyššieho súdu, ktorý v ňom podal, nie je sice právne (de iure) záväzný, fakticky (de facto) má ale vysokú vecnú autoritu. I keď judikatúra najvyššieho súdu nie je formálne záväzná, ipso iure normatívnu silu má, a to tak vo vertikálnej línii (voči súdom nižších stupňov), ako aj v horizontálnej línii (medzi jednotlivými senátmi a kolégiami najvyššieho súdu navzájom). Nemožno prehliadať podstatný rozdiel medzi rozhodnutím nepublikovaným v zbierke (ďalej len „nepublikované rozhodnutie“) a rozhodnutím, ktoré bolo na podklade zákonom určenej procedúry navrhovania a schvaľovania osobitným orgánom najvyššieho súdu uverejnené v zbierke (ďalej len „publikované rozhodnutie“). Pokiaľ nepublikované rozhodnutie najvyššieho súdu vyjadruje názor členov senátu (resp. väčšiny členov senátu) najvyššieho súdu v individuálne ním prejednávanej veci, názor vyjadrený v publikovanom rozhodnutí je zároveň zovšeobecňujúcim názorom (relevantnej väčšiny) členov kolégia najvyššieho súdu, ktoré vždy tvorí viacero senátov. Názor vyjadrený v nepublikovanom rozhodnutí sa v tomto zmysle prípadne (ak vec prejednávajúci senát dospeje k záveru, že sú pre to splnené podmienky) môže odkloniť či odchyliť od názoru vyjadreného v publikovanom rozhodnutí, tým ale ešte bez ďalšieho nedochádza k „prekonaniu“ názoru, na ktorom spočíva publikované rozhodnutie. 19 3 Cdo 18/2013 O „prekonaní“ (relevantnom zavŕšení procesu odklonenia sa od) názoru vyjadreného v publikovanom rozhodnutí možno hovoriť iba vtedy, ak je toto „prekonanie“ výsledkom v zákone predpísaného postupu najvyššieho súdu (§ 21 ods. 3 písm. a/ a b/ a § 22 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Keďže právny názor najvyššieho súdu publikovaný pod R 111/1998 nebol dosiaľ vo vyššie uvedenom zmysle „prekonaný“, nebol ani v preskúmvanej veci daný dôvod pre jeho nezohľadnenie.“

11. Vo svetle vyššie uvedeného si upriamil pozornosť súdu na publikovaný rozsudok NS SR z 26.09.2013, sp. zn. 3 Cdo 176/2012 zverejnený v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 9/2014 pod číslom 127, t.j. R 127/2014, v ktorom NS SR uvádza: „treba mať na zreteli to, že režim ochrany osobnosti je postavený na princípe zodpovednosti pôvodcu zásahu za ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach, ako aj to, že nároky vyplývajúce z neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti sú podľa platnej právnej úpravy pojmovo odlišné od nárokov na náhradu škody. Platná právna úprava dôsledne rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti upraveným v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a právom na náhradu škody. Medzi týmito inštitútmi je pojmová aj obsahová odlišnosť. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo rýdzo osobnej povahy, ktoré je úzko späté s osobnosťou človeka a jej prejavmi. Na rozdiel od toho, právo na náhradu škody je právo majetkovej povahy, ktoré môže patriť tak fyzickej ako aj právnickej osobe a nemá absolútnu, ale len relatívnu povahu. Zásadný rozdiel je aj medzi nahradením nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhradou škody ako majetkovej ujmy - pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol zásah vyvolať, v prípade škody treba jej výšku vyčíslieť a preukázať. Právo na náhradu škody a právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby podľa platnej právnej úpravy teda predstavujú dve celkom samostatné práva, ktoré sú podmienené rôznou sférou ochrany zabezpečovanej Občianskym zákonníkom (porovnaj tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. apríla 2011 sp. zn. 4 Cdo 168/2009).“ Obdobne poukázal aj na Uznesenie ÚS I. ÚS 137/07 z 23. augusta 2007, v ktorom sa ÚS v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou všeobecných súdov, ktoré dôvodili, že „keďže zákon o zodpovednosti štátu (v našom prípade Zákon o PZP) bližšie nedefinuje pojem škody a ani neupravuje rozsah jej náhrady, je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 Občianskeho zákonníka) a škodu chápať vo všeobecnosti ako ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. (...) Keďže v zmysle uvedených skutočností štát nezodpovedá za nemajetkovú ujmu, žaloba musela byť zamietnutá.“ Ďalej podľa názoru krajského súdu „škoda (ako kategória občianskeho práva) sa v ustálenej súdnej praxi chápe ako ujma, ktorá nastala (prejavuje sa) v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t.j. peniazmi a je (ak nedochádza k naturálnej reštitúcii) napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňazí, pričom skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré by bolo treba vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do predchádzajúceho stavu. Z takto vymedzeného a chápaného pojmu škody, resp. skutočnej škody vyplýva, že za škodu, resp. skutočnú škodu nemožno považovať aj ujmu vzniknutú pôsobením na telesnú a psychickú integritu poškodeného, s výnimkou prípadov, kedy možno podľa výslovného ustanovenia zákona poskytnúť i tzv. materiálnu satisfakciu (peňažné zadostučinenie). Takto podľa § 444

Občianskeho zákonníka pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia. Podľa § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka má fyzická osoba právo domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo zadosťučinenie dostačujúce najmä pre to, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Napokon podľa § 442 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri škode spôsobenej niektorým trestným činom korupcie sa uhrádza aj nemajetková ujma v peniazoch. Najmä toto posledné ustanovenie je dostatočným argumentom pre záver, že za škodu, resp. skutočnú škodu nemožno považovať aj nemajetkovú ujmu oceniteľnú peniazmi, lebo ak by to tak bolo, potom by ustanovenie § 442 ods. 2 Občianskeho zákonníka bolo nadbytočné (obdobne ako je tomu pri § 16 OZ), keďže nemajetkovú ujmu v peniazoch by bolo možné uhrádzať už podľa § 442 ods. 1.“ Uvedené súdy zaujali jednoznačné stanoviská o odlišnosti dvoch právnych inštitútov, t.j. o odlišnosti zodpovednosti za škodu a zodpovednosti za zásah do ochrany osobnosti a preto vylúčili možnosť pod náhradou škody o.i. aj podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP subsumovať aj nároky z titulu ochrany osobnosti.

12. Žalovaný v 2. rade má tak za to, že v zmysle súčasne platnej a účinnej úpravy rozsahu krytia zákonom o PZP, bez jeho akejkoľvek relevantnej novelizácie v rozhodnej časti od roku 2001, pri opakovanom konštatovaní NS SR o nemožnosti zahŕňať pod pojem škody na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) Zákona o PZP aj nemajetkovú ujmu podľa § 11 a nasl. OZ, žalovaný v 2. rade nie je v takýchto konaniach pasívne vecne legitimovaný. Keďže od roku 2001 nedošlo k žiadnej zmene relevantnej vnútroštátnej právnej úpravy, nie je ani v čase po rozsudku ESD absolútne legitímny dôvod na zmenu výkladu príslušných zákonných ustanovení a ad hoc rozširovanie účelu zákona o PZP a jeho cieľov oproti tým, ktoré boli celkom jednoznačne a nesporne zamýšľané a stanovené samotným zákonodarcom. Opačný postup potom nie je možné vyhodnotiť inak, ako snahu „zhojiť“ nečinnosť zákonodarcu priamou aplikáciou smerníc EÚ, pričom táto je vo vzťahu k žalovanému v 2. rade, vzhľadom na jeho súkromnoprávny charakter, vylúčená. S poukazom na argumentáciu žalovaného v 2. rade k otázke jeho pasívnej vecnej legitimácie v predmetnom konaní (jej absencie) právny zástupca uviedol, že v prípade, ak by sme aj teoreticky pripustili, že pod pojem škody na zdraví podľa Zákona o PZP by bolo možné subsumovať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, bolo by zo strany súdu nevyhnutné dôsledne sa zaoberať atribútmi vzniku zodpovednosti za škodu, t.j. protiprávnosťou konania, vznikom škody v dôsledku protiprávneho konania a príčinnou súvislosťou medzi nimi, a to v kontexte celého zákona o PZP.

13. K otázke príčinnej súvislosti žalovaný v 2. rade poukázal na rozsudok NS SR, ktorý v rozsudku z 29.03.2007 sp.zn. 3 Cdo 32/2007 uviedol, že „Ani vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nesprávnym úradným postupom (v našom prípade poisťovnou udalosťou) a škodou zákon č. 58/1969 Zb. (v našom prípade zákon o PZP) nevysvetľuje. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992). Príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom (porovnaj R 7/1979). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušený; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu.“ (mutatis mutandis rozsudok NS SR z 30.07.2009 sp.zn. 1 Cdo 129/2008, rozsudok NS SR z 30.06.2010 sp.zn. 5 Cdo 126/2009, rozsudok NS SR z 31.07.2012 sp.zn. 6 Cdo 89/2011, uznesenie NS SR z 23.04.2014 sp.zn. 6 MCdo 7/2013 atď.) V tejto súvislosti potom poukázal na rozsudok NS SR z 30. januára 2007, sp. zn. 2 Cdo/73/2006, uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 61/2008, v zmysle ktorého, „príčinná súvislosť medzi poškodením zdravia žalobcov a protiprávnym konaním žalovaného nie je daná, ak poškodenie zdravia spočíva v udalosti, ktorá je už

sama o sebe následkom protiprávneho konania žalovaného. O takýto prípad ide aj vtedy, ak poškodenie zdravia žalobcov bolo výsledkom ich reakcie na smrteľný úraz ich syna.“ (rovnako napr. R 7/1979). Uvedený princíp je obdobne premietnutý aj priamo v § 5 ods. 1 písm. h) Zákona o PZP, v zmysle ktorého „poistiteľ nenahradí za poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu, ktorej vznik nie je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou.“ Vzhľadom na skutočnosť, že poistnou udalosťou je dopravná nehoda, a zásah do osobnostných práv žalobcov mal nastať sprostredkované v dôsledku ich reakcie na následky tejto dopravnej nehody, neexistuje vo vzťahu k žalobcom a uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčinná súvislosť s poistnou udalosťou ako takou v zmysle § 5 ods. 1 písm. h) zákona o PZP, a vo vzťahu k žalovanému v 2. rade. Aj toto je opäť len jedným z mnohých momentov toho, že úmyslom a cieľom zákonodarcu pri koncipovaní zákona o PZP nebolo krytie nemajetkovej ujmy pozostalých. V konečnom dôsledku na podporu vyššie uvedených záverov poukázal na rozsudok ESD zo dňa 10.12.2015 vo veci C-350/14 Lazar, v ktorom ESD v otázke ujmy pozostalých súvisiacej s úmrtím osoby pri dopravnej nehode, túto opakovane a na viacerých miestach označuje ako „nepriame následky tejto nehody“, pričom „škodu (priamu) predstavuje ujma na zdraví s následkom smrti dcéry pána J.. Ujmu, ktorú utrpeli jej rodinní príslušníci, treba ako takú považovať za nepriame následky nehody.“

14. Z vyššie uvedených dôvodov preto mal za to, že aj v prípade teoretického akceptovania premisy, že pod škodu na zdraví je možné extenzívnym výkladom zahŕňať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, je potom poistiteľ, priamo zo zákona o PZP de facto aj de iure oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu), a to práve z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou, kde žalobcovia sú vo výsledku až sekundárnou obeťou dopravnej nehody, keďže neboli jej priamymi účastníkmi. Žalovaný v 2. rade považuje za absurdné, aby sa tak pri výklade „škody“ všeobecne aplikovali „čerešničky“ a súdy ich bez ďalšieho nekriticky akceptovali, ale je potom potrebné k týmto nárokom ako k škode pristupovať v celku a so všetkými, nie len pre žalobcov vo všeobecnosti pozitívnymi dopadmi. Vzhľadom na všetku vyššie uvedenú právnu argumentáciu, s poukazom na v súčasnosti platný a účinný zákon o PZP, OZ, teóriu práva ako aj relevantnú judikatúru, mal za to, že voči žalovanému v 2. rade je žaloba podaná neoprávnená a bez právneho základu, nakoľko žalovaný v 2. rade nie je podľa zákona o PZP pasívne legitimovaný vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy, a keby aj bol, nie je povinný takéto nároky hradiť z titulu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou. Vo svetle týchto skutočností preto navrhol, aby súd žalobu voči žalovanému v 2. rade zamietol. Pokiaľ by mal súd za to, že aj žalovaný v 2. rade je v konaní pasívne vecne legitimovaný a že zákonná výluka daná nie je, mal za to, že žalobcovia minimálne v rámci žaloby neuviedli také konkrétne dôvody, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v požadovanej a v rovnakej výške pre každého zo žalobcov, aj keď samozrejme žalovaný v 2. rade žiadnym spôsobom nespochybnuje, že k zásahu do ich osobnostných práv konaním výlučne zamestnanca žalovaného v 1. rade došlo.

15. Právny zástupca žalobcov v 1. až 3. rade vo svojej vyjadrení k vyjadreniu žalovaného 1. uviedol, že žalobcovia v plnom rozsahu zotrávajú na podanej písomnej žalobe, dôvodoch v nej uvedených a na vykonaní dôkazov, ktoré v žalobe označili. Žalobcovia nesúhlasia s tvrdeniami a právnou argumentáciou žalovaného 1. v jeho vyjadrení.

16. K otázke pasívnej vecnej legitimácie a solidárnej zodpovednosti uviedli, že podľa žalovaného 1. tento nie je pasívne vecne legitimovaný, pretože bol riadne poistený a uvedené opiera aj o judikát R 61/2018 (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo1/2016 zo dňa 31. 07. 2017) a podľa neho žaloba má smerovať len voči žalovanému 2. Žalobcovia sú názoru, že žalovaný 1. ako prevádzkovateľ v zmysle ust. § 427 Občianskeho zákonníka je spolu so žalovaným 2. ako poisťovňou spoločne zodpovedný. To, že je poistený, nevylučuje jeho zodpovednosť. Podľa citovaného judikátu R 61/2008 Najvyšší súd SR nevysslovil, že pasívne vecne legitimovaná v takomto spore je len poisťovňa. Spolu s poisťovňou bol v tomto spore spoločne a nerozdielne na zaplatenie nemajetkovej ujmy zaviazaný aj vodič, ako prevádzkovateľ. Aj s poukazom na uvedené, je zrejmé, že žalovaný 1. ako prevádzkovateľ je v tomto spore pasívne vecne legitimovaný. S poukazom na uvedené neobstojí ani argumentácia, že nejde o solidárnu zodpovednosť ako to tvrdí žalovaný 1. vo svojom vyjadrení k žalobe. Solidárna zodpovednosť v zmysle ust. § 511 Občianskeho zákonníka je tu daná.

17. K uloženému trestu v trestnom konaní ako satisfakcii uviedli, že v trestnom konaní bola preukázaná úplná vina vodiča - zamestnanca žalovaného 1. H.a B.a, preto žalobcovia nerozumejú, že ho žalovaný 1. označuje za osobu spoluzodpovednú. Tvrdiť, že uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky s podmieneným odkladom je dostatočná satisfakcia pre žalobcov za tak závažný trestný čin, ktorého

následkom je smrť mladého človeka, je nepochopiteľné. Týmto vyjadrením žalovaný 1. zasiahol do práv na ochranu osobnosti žalobcov a ešte viac im spôsobuje utrpenie zo straty ich syna a brata a prehĺbuje ich smútok. Ospravedlnenie vodiča H.a B.a, ktorý žalovaný 1. predložil bolo urobené v čase, keď už bolo trestné konanie na druhom stupni, na krajskom súde a toto ospravedlnenie nemožno hodnotiť inak ako účelové a neúprimné, urobené len v snahe získať miernejší trest. Žalobcovia 1. a 2. si v trestnom konaní uplatnili škodu, vecná škoda im bola poisťovňou hradená. V otázke náhrady nemajetkovej ujmy boli odkázaní na civilné konanie.

18. K otázke zavinenia a zodpovednosti uviedli, že žalovaný 1./ vo svojom vyjadrení tvrdí, že v trestnom konaní zo znaleckého posudku znalca Dipl. Ing. Martina Obtuloviča a jeho doplnenie vyplynulo, že A. K. viedol motocykel rýchlosťou vyššou cez 100 km/h v úseku, kde je povolená rýchlosť 90 km/h a že mohol nehode zabrániť. Znalec nikde netvrdí, že A. K. šiel rýchlosťou cez 100 km/h, ide o tvrdenie vodiča, ktorý zaviniť túto nehodu. Toto tvrdenie smerovalo k zbaveniu sa trestnej zodpovednosti. Znalec tvrdí, že sa mohol pohybovať takouto rýchlosťou, zároveň však dodal, že je obtiažne zistiť rýchlosť vodiča motocyklu A.a K.. Znalec uviedol, že pri rýchlosti A.a K. 90 km/h by došlo k zrážke a rýchlosť A.a K. by bola 84 km/h '+-5% pri strete. Podľa hodnôt odhodenia motocykla a A.a K., je nárazová rýchlosť okolo 80 km/h. Podľa doplnku znaleckého posudku, technika jazdy motocyklistu bola z technického hľadiska správna a nebola príčinou vzniku kolíznej situácie. Z uvedeného je zrejmé, že A. K. neprekročil povolenú rýchlosť a ani čiastočne nezaviniť nehodu. K argumentácii žalovaného 1., že A. K. mohol zabrániť nehode jazdou vonkajším oblúkom jazdného pruhu, uvádzame, že totožne sa obhajoval aj vodič H. B. v trestnej veci v odvolacom konaní. Tento dôvod uviedol ako odvolací dôvod proti prvostupňovému rozsudku, a krajský súd jednoznačne vylúčil, že A. K. z týchto dôvodov mohol zabrániť nehode. Krajský súd ako odvolací súd vo svojom rozsudku uviedol, že podľa § 9 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, je vodič povinný jazdiť pri pravom okraji jazdného pruhu.

19. K otázke viazanosti trestným rozsudkom a objektívnej zodpovednosti uviedli, že vina vodiča bola jednoznačne v trestnom konaní zistená a súd je viazaný rozsudkom Okresného súdu Ružomberok, sp. zn. 1T/4/2019-291 zo dňa 27. 03. 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina, sp. zn. STo/32/2019-345 zo dňa 06. 06. 2019. Zdôraznili, že zodpovednosť žalovaných 1./ a 2. / je zodpovednosťou za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov podľa ust. § 427 Občianskeho zákonníka. Ide o objektívnu zodpovednosť, to znamená, že sú zodpovední bez ohľadu na zavinenie.

20. Právny zástupca žalobcov v 1. až 3. rade vo svojej vyjadrení k vyjadreniu žalovaného 2. uviedol, že žalobcovia v plnom rozsahu zotrvávajú na podanej písomnej žalobe, dôvodoch v nej uvedených a na vykonaní dôkazov, ktoré v žalobe označili. Žalovaný 2., vo svojom vyjadrení namieta, že nie je pasívne vecne legitimovaný a že absentuje priama príčinná súvislosť s poisťovňou. S uvedenou argumentáciou žalovaného 2. žalobcovia nesúhlasia a poukázali na judikatúru v obdobných prípadoch. Žalobcovia nesúhlasili so žalovaným 2., že je rozdielna judikatúra, či spôsobená nemajetková ujma v dôsledku dopravnej nehody je škodou podľa zákona c. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení. Práve judikát R 61/2018 (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn.. 6MCdo 1/2016 zo dňa 31. 07.2017) uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR odstránil rozdielnu judikatúru. Najvyšší súd SR je názoru, že pojem škoda, ako ho používa zákon o povinnom zmluvnom poistení treba vykladať extenzívne tak, že tento zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorá patrí pozostalým obeť dopravnej nehody, a preto zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv musí byť predmetom poisťného krytia z povinného zmluvného poistenia. V zmysle citovaného judikátu Najvyššieho súdu R 61/2018, „Ak by mal platiť výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu ZoPZP (gramatický výklad, resp. výklad vychádzajúci výlučne z ustanovení Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu, prinášalo by to značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich bankrotu. Zároveň by to však mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že v prípadoch insolvencie (platobnej neschopnosti) zodpovedného subjektu táto nebude vymožitelná.“ Ďalej poukázali na uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. III, ÚS 666/2016 zo dňa 11. 10. 2016, ktorým: ústavný súd odmietol sťažnosť KOOOPERATÍVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, smerujúcu proti rozsudku odvolacieho súdu o priznaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu povinného zmluvného poistenia. V uvedenom uznesení Ústavný súd SR priniesol zásadné argumentačné línie v prospech subsumovania nemajetkovej ujmy pod poisťné

krytie povinného zmluvného poistenia. Ústavný súd SR svojim uznesením jednoznačne konštatoval ústavnú udržateľnosť extenzívneho výkladu pojmu škoda na zdraví podľa zákona č. 381/2001 Z. z. Ústavný súd SR v uznesení Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 310/2019 zo dňa 20.08.2019 vyslovil, že judikát R 61/2018 je výsledkom ustálenia právneho názoru najvyššej súdnej inštitúcie všeobecného súdnictva na otázku pasívnej vecnej legitímácie poisťovne v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej prevádzkou motorového vozidla a predstavuje judikatórny smer, ktorý síce nie je formálne záväzný, ale nie je ani bez normatívneho významu pre ďalšie vývoj rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vrátane najvyššieho súdu. Čo sa týka záväznosti súdov judikátmi podľa Nálezu Ústavného súdu SR, sp. zn. II. US 19/2016-40 zo dňa 15. 06. 2016, súčasťou princípu právnej istoty vyplývajúceho z čl. 1 ods. 1 ústavy je požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach, dala rovnaká odpoveď. Ak všeobecný súd rozhodne v obdobných veciach odlišným alebo protichodným spôsobom, bez zdôvodnenia odlišného stanoviska prijatého v takejto obdobnej veci, poruší základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa Najvyššieho súdu SR - uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo 136/2016 zo dňa 18. 10. 2016 výklad, ktorý sa podáva v publikovanom judikáte, nie je síce právne (de iure) záväzný, fakticky (de facto) má ale vysokú vecnú autoritu. I keď judikatúra najvyššieho súdu nie je formálne záväzná, ipso iure normatívnu silu má, a to tak vo vertikálnej línii (voči súdom nižších stupňov), ako aj v horizontálnej línii (medzi jednotlivými senátmi a kolégiami najvyššieho súdu navzájom). V neposlednom rade Civilný sporový poriadok vo vymedzení základných princípov v článku II. formuluje princíp právnej istoty ako stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

21. K namietanej absencii príčinnej súvislosti s poisťnou udalosťou uviedli, že táto právna argumentácia je nesprávna. Príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti (ako príčinou) a škodou (ako následkom), resp. medzi protiprávnym zásahom do práva na ochranu osobnosti a nemajetkovou ujmom je daná. Porušenie právnej povinnosti, t. j. protiprávny zásah do práva na ochranu osobnosti jednoznačne vyplýva z trestného konania vedeného na Okresnom súde Ružomberok, sp. zn. 1T/4/2019, v ktorom bol zamestnanec žalovaného 1. odsúdený rozsudkom za usmrtenie A.a K. v dôsledku porušenia pravidiel cestnej premávky., Keby nedošlo k protiprávnemu konaniu, k usmrteniu nebohého A.a K. v dôsledky dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla porušením pravidiel cestnej premávky, nevznikla by žalobcom škoda - ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých. Príčinná súvislosť teda vyplýva priamo z trestného spisu a je tu daná zodpovednosť žalovaného 1. a žalovaného 2, v zmysle ust. § 427 Občianskeho zákonníka. V obdobnej veci iná poisťovňa (KOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group) ako žalovaný 2., zastúpená tým istým právnym zástupcom ako je zastúpený žalovaný 2. v tomto konaní, podala na Najvyšší súd SR dovolanie. Predmetné dovolanie v obdobnej veci podala táto poisťovňa na základe totožnej právnej argumentácie, t.j. absencie pasívnej legitímácie a absencie príčinnej súvislosti, ako uvádza žalovaný 2. v tomto spore. Najvyšší súd rozhodol uznesením Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/174/2019 zo dňa 10. 10. 2019 a predmetné dovolanie poisťovne odmietol.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené, všetky súdne autority v Slovenskej republike sú názoru, že v takomto prípade ako je tento, je aj poisťovňa, teda žalovaný 2. jednoznačne pasívne vecne legitímovaná a škodou podľa zák. c. 381/2001 Z.z. je aj spôsobená nemajetková ujma.

23. Právny zástupca žalovaného v 1. rade k vyjadreniu žalobcov v 1. až 3. rade zo dňa 06.02.2020 uviedol, že žalovaný 1. v celom rozsahu zotráva na svojom predchádzajúcom vyjadrení a neuznáva žalobný nárok a uplatnené nároky považuje vo vzťahu k jeho osobe za v celom rozsahu neopodstatnené, navyše žalobu za čiastočne neurčitú procesnoprávne a hmotnoprávne vadnú. Doplňujúce vyjadrenie žalobcov neodstránilo tie vady žaloby, na ktoré bolo žalovaným v 1. rade poukázané. Medzi žalovaným 1. a žalovaným 2. neexistuje vzťah pasívnej solidarity, a ich postavenie voči osobe žalobcov nie je postavením solidárne zaviazaných dlžníkov, pričom na daný prípad nie sú splnené podmienky aplikácie ustanovenia § 511 Občianskeho zákonníka. Priamo z ustanovenia § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov platí, že náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Dotknuté ustanovenie zakladá povinnosť poisťovne plniť nárok na náhradu škody,

ktorým je v zmysle judikatúry NS SR a Ústavného súdu SR potrebné vnímať aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Uvedené ustanovenie je teda samostatným právnym titulom pre uplatnenie nároku voči poisťovni. Z dotknutého ustanovenia nevyplýva, že by išlo o nárok spoločný a nerozdielny s inou osobou, ale týmto zákonným ustanovením sa deklaruje samostatná právna povinnosť poisťovne. Preto priamo z daného ustanovenia je možné dovodiť, že toto ustanovenie a ani žiadne iné nezakladá solidárnu zaviazanosť na náhradu škody poisťovne a poisteného. Právna zodpovednosť poisťovne uhrádzať náhradu škody, ktorá sa v danej veci uplatňuje je samostatnou právnou povinnosťou, ktorá v prípade existencie zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla predchádza akúkoľvek inú zodpovednosť za škodu, nakoľko povinnosť plniť škodu je na pleciach poisťovne. Podotýkame, že povinnosť plniť škodu a zodpovednosť za škodu vo všeobecnosti sú dve rôzne právne povinnosti. Samotný škodca alebo osoba zodpovedná za škodu nemá povinnosť úhrady spôsobenej škody vtedy, ak túto povinnosť podľa práva na základe osobitnej právnej úpravy nesie iný subjekt právnych vzťahov - teda poisťovňa, ako je tomu aj v danom prípade. Z uvedeného je zrejmé, že právnym predpisom nie je ustanovená žiadna povinnosť, na základe ktorej by malo viac dlžníkov tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, pričom v danej veci nie je naplnená ani žiadna iná premisa tvorby solidárneho spojenectva medzi žalovanými 1. a 2.

24. Pokiaľ ide o satisfakciu poskytnutú žalobcom spoločnosťou už tým, že v danej veci došlo k vydaniu odsudzujúceho rozsudku voči osobe vodiča - H.a B.a, tento záver je jednak pravdivý a podložený označeným súdnym rozhodnutím, a navyše všeobecnej právne akceptovateľný. To, že žalobcovia nie sú ochotní daný právny názor uznávaný súdnou praxou akceptovať, nie je pre dané konanie relevantné. Trestným rozsudkom sa totižto vyslovuje aj morálne odsúdenie páchatel'a za to čo svojím konaním zaviniť či spoluzaviniť, preto vyhlásenie odsudzujúceho rozsudku v trestnom konaní a vyslovením viny na trestnom čine jednoznačne dochádza k poskytnutiu satisfakcie priamo poškodeným. Rovnakú váhu a účinok má určite aj prejav ľútosti páchatel'a, ktorý bol v danej veci učený pred podaním civilnej žaloby, čo je medzi stranami nesporné. Ospravedlnenie učené vodičom v priebehu trestného konania a aj jeho korektný postoj k nárokom na náhradu škody (bol to práve on kto informoval poisťovňu o uplatnených nárokoch a tieto napriek pasivite žalobcov iba on sám oznamoval poisťovni, ktorá následne všetky tieto nároky na náhradu majetkovej škody aj uspokojila) dokazuje, že jeho ospravedlnenie poškodeným bolo úprimné a podložené reálnymi skutkami, ktoré viedli k náhrade majetkovej škody v celom rozsahu.

25. Pokiaľ ide o trestné konanie, nemožno opomenúť fakt, že poškodení si v konaní pred súdom neoprávnene uplatnili nárok na náhradu škody v čase, keď už tento bol poisťovňou v celom rozsahu uspokojený, čo našlo svoj odraz aj v rozhodnutí odvolacieho súdu vo výroku o náhrade škody.

26. Pokiaľ ide o znalecký posudok z odboru doprava vyhotovený v trestnom konaní, žalobcovia jeho závery sčasti nesprávne interpretujú, pričom porušenie právnych predpisov pri vedení motocykla poškodeným bolo daným posudkom preukázané. Žalovaný trvá na tom, že zo znaleckého posudku znalca z odboru cestná doprava č. 63/2018 a jeho doplnenia č. 1. Dipl. Ing. Martina Obtuloviča vyplynulo, že poškodený A. K. viedol svoj motocykel rýchlosťou vyššou cez 100 km/h v úseku, kde je povolená rýchlosť 90 km/h. Z doplnenia znaleckého posudku vyplynulo, že aj poškodený mohol nehode zabrániť, pretože ak by sa pohyboval po vonkajšom oblúku svojho jazdného pruhu a neprekročil by najvyššiu dovolenú rýchlosť v danom úseku cesty, stihol by natočiť riadenie vpravo a stihol by popred vozidlo vedené obžalovaným prejsť do druhého protismerného jazdného pruhu a zabránil by vzniku kolíznej situácie. Poukázal tiež na to, že bolo preukázané a aj znalcom konštatované, že vedľajšia cesta z ktorej H. B. vchádzal na hlavnú cestu bola novovybudovaná, pričom napriek tomu nebolo miesto nehody označené ako by to bolo vhodné a ani len nedošlo k zníženiu predpísanej povolenej rýchlosti, tieto opatrenia boli realizované až následne po danej nehode, čo svedčí aj o nezodpovednosti správcu danej komunikácie. Na nehode teda mala podiel aj neprehľadnosť situácie v danom úseku križenia novovybudovanej cesty a cesty hlavnej. Uvedené okolnosti sú objektívnej povahy a v zmysle už zmieneného rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 66/2018, 3Cdo 67/2018 z 21. 3. 2019, civilný súd sa v spore o náhradu škody musí zaoberať otázkou, či, a do akej miery a v akom rozsahu sa na vzniknutej škode podieľalo aj konanie poškodeného (§ 441 Občianskeho zákonníka). V tomto smere poukaz na tvrdenú viazanosť trestným rozsudkom nemôže bez ďalšieho obstať.

27. Na pojednávaní konanom dňa 27.07.2020 právny zástupca žalobcov v plnom rozsahu zotrval na podanej žalobe, pričom odkázal na písomné odôvodnenie žaloby.

28. Právny zástupca žalobcov v 1. rade zotrval na svojich vyjadreniach, ktoré podali k podanej žalobe, uviedol, že v danej veci nie je daná ani aktívna ani pasívna solidarita, žalovaných v 1. a 2. rade, pričom poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 23Co/337/2016, kde sa krajský súd zaoberal otázkou aktívnej a pasívnej solidarity v prípade, že je uplatnená popri poisťovateľovi a škodcovi nemajetková ujma. Poukázal aj na spoluzavinenie poškodeného, čiže namietal aj výšku uplatneného nároku a poukázal na ustálenú prax súdov.

29. Substitút právneho zástupcu žalovaného v 2. rade v plnom rozsahu zotrval na podanom vyjadrení k žalobe.

30. Žalobca v prvom rade vo svojej výpovedi uviedol, že v plnom rozsahu trvá na podanej žalobe, uviedol, že dlhé roky jazdil na motorke, pričom pokiaľ znalec konštatoval, že jeho syn mal jazdiť po vonkajšom oblúku, nevedel si predstaviť, keď išiel do pravotočivej zákruty, ako mohol jazdiť po vonkajšej strane, kde by ohrozil sám seba, pričom fyzika nepustí, nemohol sa tlačiť k pravému okraju, ale musel sa tlačiť k stredovej čiare. K strate syna uviedol, že mal zdravotné problémy už aj predtým, avšak po smrti sa jeho stav zhoršil, mal vysoký krvný tlak, ktorý sa aj po zvýšených dávkach nevrátil do normálu, vrátil sa z kúpeľov, píska mu v uchu, nevedia mu zistiť, že čo mu je. Uviedol, že keby nemal manželku a dcéru, vyrovnal by sa s pánom B.om a jeho synmi po svojom, avšak s ohľadom na manželku a dcéru nechal všetko tak a situácia je taká ako je. Doplnil, že najhoršou je tá skutočnosť, že dennodenne chodí z práce okolo miesta nehody, pričom po nehode tam urobili opatrenia, aby k takejto nehode nedošlo, dali tam odrazové zrkadlo, znížili rýchlosť, vyrúbali stromy.

31. Právny zástupca žalobcov v 1. až 3. rade na záver uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žaloba je dôvodná, pričom z hľadiska šetrenia citovej stránky mandantov nežiadal vypočuť žalobcov v 2. až 3. rade, v žalobe dostatočne odôvodnil zásah do osobnosti práve týchto ľudí. K pasívnej vecnej legitímácii žalovaného v 2. rade poukázal na stanoviská najvyššieho súdu ako aj na ďalšie rozsudky a uznesenia ústavného súdu.

32. Právny zástupca žalovaného v 1 rade a substitút právneho zástupcu žalovaného v 2. rade na záver tak isto zotrvali na svojich vyjadreniach, ktoré zopakovali, pričom obidvaja navrhli žalobu žalobcov ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietnuť.

33. V rámci dokazovania sa súd oboznámil s obsahom listín založených v spise, ako aj s obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 1T/4/2019, pričom zistil a preukázal nasledovný skutkový a právny stav:

Vodič H. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. I. XXX dňa 08.07.2018 o 17.12 hod. ako vodič motorového vozidla zn. Škoda Superb, evid. č. RK958BV viedol vozidlo po poľnej ceste smerom na cestu 111/2221 v katastri obce Liptovský Michal v okrese Ružomberok, pričom pri vedení vozidla dostatočne nesledoval situáciu v cestnej premávke a v križovatke ciest pri obci Liptovský Michal nedal prednosť motocyklu zn. Kawasaki Versy, evid. č. LM118AG, ktorého vodičom bol A. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. Q., V. XXX/XX, jazdiaci po ceste 111/2221 v smere od Bešeňovej k ceste 1/18, v dôsledku čoho narazil prednou časťou vozidla do pravej bočnej časti motocykla, ktorý odhodilo 19 m od miesta zrážky, kde pri uvedenej dopravnej nehode utrpel motocyklista A. K. zranenia - o. i. krvácanie do mozgového kmeňa spolu s masívnym vnútrolebkovým krvácaním pri zlomeninách lebkových kostí, následkom ktorých zranení dňa X0. XX. L. zomrel, čím vodič H. B. porušil ustanovenia § 3 ods. 2 písm. a), §4 ods. 1 písm. g) a § 21 ods. 1, ods. 2 Zákona o cestnej premávke č. 8/2009 Z. z.. Vodič uvedeným protiprávnym konaním spáchal prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, za čo bol rozsudkom Okresného súdu Ružomberok, sp. zn. 1T/4/2019-291 zo dňa 27. 03. 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina, sp. zn. 3To/32/2019-345 zo dňa 06. 06. 2019, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 06.06.2019 uznaný za vinného a odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, s podmieneným odkladom výkonu trestu odňatia slobody, určením skúšobnej doby vo výmere 4 roky, uložením trestu zákazu viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní 5 rokov. Motívom trestnej činnosti vodiča H.a B.a bola nepozornosť pri vedení motorového vozidla. Podľa súdu vodič hrubým spôsobom porušil svoje povinnosti ako vodiča pri vychádzaní z poľnej cesty na cestu hlavnú. Uvedeným protiprávnym konaním došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov. Nebohý A. K. bol synom rodičov žalobcu 1. a žalobkyne 2. a bratom žalobkyne 3. V trestnom konaní bolo zistené, že vodič H. B. viedol motor. vozidlo ako zamestnanec žalovaného 1. v rámci plnenia svojich pracovných povinností.

34. Podľa článku 17 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a Medzinárodnom pakte o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (Vyhláška MZV 120/1976 Zb. v znení neskorších predpisov) nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, do rodiny, domova alebo korešpondencie ani útokom na svoju česť a povesť. Každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.

35. Podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb. v znení neskorších predpisov) každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydľia a korešpondencie.

36. Podľa článku 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.) každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

37. Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

38. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

39. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

40. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

41. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

42. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

43. Podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

44. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

45. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žaloba žalobcov v 1. až v 3. rade voči žalovaným v 1. a 2. rade je dôvodná čo do základu.

46. V konaní bolo preukázané, vodič H. B. viedol motor. vozidlo ako zamestnanec žalovaného 1. v rámci plnenia svojich pracovných povinností. Z ustanovenia § 427 Občianskeho zákonníka vyplýva, že vodič H. B. ako zamestnanec spoločnosti - žalovaného 1., ktorý bol prevádzkovateľom motor. vozidla za škodu spôsobenú pri dopravnej nehode nezodpovedá, lebo za škodu bol v tomto prípade zodpovedný prevádzkovateľ vozidla, teda žalovaný 1. Z uvedeného dôvodu je pôvodcom zásahu (pasívne legitimovaný) aj do práv na ochranu osobnosti žalobcov žalovaný v 1. rade. Súd v tejto súvislosti konštatuje, že pasívna legitímácia žalovaného 1. bola riešená aj v rozsudku Najvyššieho súdu SR s .zn. 3Cdo 228/2012 zo dňa 26.09.2013 kde najvyšší súd vyslovil, že podľa okolností konkrétneho prípadu zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzkovateľ vozidla poškodenému, zodpovedá tento prevádzkovateľ (aj) za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osobe. Vlastníkom motorového vozidla zn. Škoda Superb, evid. č. RK958BV, ktorým bola spôsobená vodičom H.om B.om dopravná nehoda, v čase nehody teda bol žalovaný 1., ktorý mal

v tejto dobe na predmetné vozidlo uzatvorené s poisťovňou, tj. žalovanou 2. poistenie zodpovednosti podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motor. vozidla a o zmene a doplnení.

47. V zmysle § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí, že škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá. Je potom možné analogicky podľa § 853 OZ (Občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie) v spojení s § 420 ods. 2 OZ vyvodiť, že pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, považuje sa takýto zásah za zásah spôsobený priamo právnickou osobou. To znamená, že pokiaľ bola zamestnanec žalovaného v 1. rade poverený na výkon určitej činnosti súvisiacej so spoločnosťou, nezodpovedá za vzniknutú škodu. Naopak zodpovedá za ňu právnická osoba, a teda zodpovedá aj za spôsobenú nemajetkovú ujmu, prevádzkou dopravného prostriedku.

48. Vo vzťahu k zodpovednosti a pasívnej legitimácii žalovaného v 2. rade súd poukazuje na jeho zodpovednosť ako poisťiteľa motorového vozidla, ktorým bola spôsobená ujma na zdraví, vychádzajúc z eurokonformného výkladu náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka ako škody na zdraví v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“), Zákon č. 381/2001 Z. z. v ust. § 15 zaviedol všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osoby tak, ako to poznajú všetky obdobné právne úpravy v Európskej únii, preto v prípade škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla si poškodený môže vybrať, či nárok na náhradu škody uplatní voči škodcovi (poistenému) alebo voči poisťovateľovi u každého samostatne alebo voči obidvom súčasne (solidárne). Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu, a to v tom rozsahu, v akom za škodu zodpovedá poistený škodca, pričom predpokladom vzniku povinnosti poisťiteľa plniť je preukázanie zodpovednosti poisteného za škodu, ktorá poškodenému vznikla.

49. Súčasťou náhrady škody (ujmy) spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy (§§445 -449 OZ), ale aj nemajetkové ujmy (§ 444 OZ), ktoré sa odškodňujú v peniazoch. Právna teória prisudzuje zmysel škody (inej než materiálnej) aj iným ujмам nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného, t. j. ujмам imateriálnym, morálnym, citovým, za ktoré prináleží poškodenému peňažná náhrada (odškodnenie). Aj podľa právnej úpravy poistenia občianskej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v smerniciach: Smernica Rady č. 72/166/EHS, Smernica č. 90/232/EHS, Smernica č. 2000/26/ES, sú členské štáty povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území, bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potenciálnych obetí nehôd a aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poistného krytia cestujúcich motorových vozidiel nezostali neuhradené. V tomto je potrebné poukázať na konanie pred Európskym súdnym dvorom č. C-22/12 vo veci S. Z. proti Y. V., O. Z. , v ktorom Európsky súdny dvor rozhodol o prejudiciálnej otázke 24. októbra 2013, kedy vyslovil, že článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

50. Podľa judikátu R 61/2018 (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017) uverejneného v zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR - škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien o doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.

51. Na základe uvedeného je žalovaný v 2. rade pasívne vecne legitimovaným subjektom v predmetnom konaní, keďže motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, bolo u neho poistené.

52. V zmysle § 11 Občianskeho zákonníka má fyzická osoba právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života, zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Konceptia inštitútu ochrany osobnosti predstavuje právne záruky pre nerušenú realizáciu osobnosti fyzických osôb vo vzťahu k ostatným subjektom s rovným právnym postavením. Ochrana osobnosti zakladá právo, ktorého zmyslom je ochrana a rešpektovanie osobnosti fyzickej osoby a jej individuálnej integrity ako podmienky pre dôstojnú existenciu a celkovo slobodný rozvoj jednotlivca. Občiansky zákonník právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby upravuje ako jednotné právo, ktorého úlohou je v občianskoprávnej oblasti zabezpečiť rešpektovanie osobnosti fyzickej osoby a jej všestranného slobodného rozvoja. Ochrana práva na súkromie zahŕňa širokú oblasť týkajúcu sa súkromného života ako aj intímnej sféry vnútorného myšlienkového či citového života človeka. Týka sa života v rodine, vzťahu k inej osobe, s ktorou je v úzkom citovom, priateľskom alebo úprimnom vzťahu. K zásahom do súkromia dochádza v dôsledku zásahu do cti a dôstojnosti. Zodpovednosť za neoprávnený zásah do práva fyzickej osoby je na ochranu jej osobnosti založená na objektívnom princípe. Na strane pôvodcu neoprávneného zásahu sa nevyžaduje existencia subjektívneho predpokladu vo forme zavinenia. Sankcie podľa § 13 Občianskeho zákonníka nemôžu byť vylúčené dôkazom takzvaného ospravedlňujúceho omylu. Dobrá viera nevyklučuje neoprávnenosť (protiprávnosť) zásahu ako objektívne existujúceho faktu. Zodpovednosť za neoprávnený zásah do práva fyzickej osoby na ochranu jej osobnosti nastupuje nezávisle a bez ohľadu na existenciu zavinenia. V zmysle ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti, aby sa odstránili následky takýchto zásahov, aby jej bolo dané aj primerané zadosťučinenie. V zmysle ods. 2 tohto ustanovenia pokiaľ by sa nezdalo dostačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Právny nárok v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka nie je možné vnímať ako formu absolútnej satisfakcie oprávnených, ale skôr ako všeobecné gesto spravodlivosti, úcty k ľudskému životu a čiastočného zmiernenia nenapraviteľných nezvratných a svojou intenzitou s akýmkoľvek výsledkom súdneho sporu neporovnateľných životných následkov žalobcov v emocionálnej oblasti. Zavinená smrť blízkej osoby (syna, brata) preto vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, citovým, morálnym a kultúrnym väzbám predstavuje vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napredovanie osobnosti pozostalého tak, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť, či vážnosť spoločnosti. V danej veci predstavoval zásah do práva na ochranu súkromia a rodinného života žalobcov v 1. až 3. rade mimoriadny veľmi hlboký a nenapraviteľný následok. Žalobcovia v 1. až v 3. rade pred smrťou nebohého tvorili plnohodnotnú fungujúcu rodinu so sociálnymi a citovými väzbami. Smrť syna a brata ich nečakane tragickým spôsobom zasiahla a nenávratne pretrhla silné citové a iné väzby. Žalobcovia v 1. až 3. rade stratili možnosť ďalšej realizácie a rozvoja rodinného života so svojim synom a bratom, stratili milujúcu osobu, svojho potomka a sestra brata. S poukazom na uvedené skutočnosti preto súd ustálil, že žaloba o náhradu nemajetkovej ujmy je dôvodná.

53. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd zobral do úvahy tú skutočnosť, že majetkové pomery sporových strán nie sú rozhodujúce pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Je potrebné vychádzať zo skutočnosti, že charakter spôsobenej ujmy vyžaduje spolupodieľať sa na uvedenej strate žalobcu adekvátnym spôsobom. To znamená zmierniť ujmu žalobcov v maximálnej možnej miere. V rámci úvahy o výške náhrady bol súd limitovaný povahou a druhom nároku žalobcov, keďže ide o originárne neodôvodnené právo v osobnostnej sfére žalobcov. Súd vychádzal zo závažnosti vzniknutej ujmy aj z okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. V prípade dopravnej nehody, ktorej následkom bola smrť syna a brata žalobcov v 1. až 3. rade došlo k nenapraviteľnému, traumatickému a tragickému zásahu do osobnostných práv žalobcov, jedná sa o

nepriaznivý následok vysokej intenzity trvania a rozsahu ako aj šírky jeho pôsobenia. V tejto súvislosti súd vychádzal aj z aktuálnej judikatúry v požadovanej oblasti, ako aj zo skutočnosti, že sa jednalo o fungujúcu rodinu. Z tohto dôvodu preto súd priznal žalobcovi v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20 000 eur. Nebohý A. K. bol jeho syn, videl sa v ňom, mali podobné záľuby, športovali, jeho smrťou utrpel neodvrátiteľnú a nenapraviteľnú stratu, zhoršil sa jeho zdravotný stav, dennodenne chodieval okolo miesta tragickej nehody, čo mu ešte zhoršuje jeho aktuálne citové rozpoloženie a zdravotný stav.

54. Pokiaľ sa týka výšky náhrady nemajetkovej ujmy u žalobcov v 2. a 3. rade, žalobcovia v 2. a 3. rade neboli v konaní vypočutí, tým pádom neunesli dôkazné bremeno a neuviedli, akým spôsobom sa ich dotkla smrť syna a brata, okrem skutočností, ktoré popísal ich právny zástupca v žalobe. Nepredložili žiadne listinné dôkazy o ich zdravotnom stave, sami sa nevyjadrili k ujme, ktorú utrpeli, k aktuálnemu zdravotnému stavu. Vzhľadom na túto skutočnosť im súd priznal náhradu vo výške 5000 eur, pretože i napriek skutočnosti, že neboli v konaní vypočutí je zrejmé, že tento tragický následok sa ich bolestne a nenapraviteľne tiež dotkol. Nakoľko však súd nemal za preukázané, akým spôsobom sa ich to dotklo, nakoľko strana žalobcu nenavrhol ich výsluch, súd im priznal iba náhradu vo výške nemajetkovej ujmy vo výške 5000 eur. Vo zvyšnej časti preto súd žalobu žalobcov v 2. a 3. rade ako nedôvodnú zamietol.

55. Žalovaní v 1. a 2. rade v konaní namietali, že tragickému následku došlo aj spoluzavinením nebohého A. a K., ktorý mal podľa znaleckého posudku a jeho doplnku jazdiť v čas nehody vyššou ako povolenou rýchlosťou. Súd po preskúmaní samotného znaleckého posudku ako aj jeho doplnku však nezistil, že by táto okolnosť mala podstatný vplyv na spôsobený následok, samotný znalec sa k rýchlosti vyjadroval v rámci odchýlok a teda je veľmi ťažké exaktne určiť, akou presnou rýchlosťou sa v čase nehody pohyboval. Vodič H. B. svojim konaním vytvoril náhlu prekážku, čím došlo k jeho tragickej smrti. Samotné spoluzavinenie nebohého preto podľa názoru súdu neprispelo k následku dopravnej nehody.

56. Pokiaľ žalobcovia žiadali, aby súd zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne k úhrade nemajetkovej ujmy súd v konaní nezistil, že by žalovaný v 1. a 2. rade zodpovedali spoločne a nerozdielne, nakoľko žalovaný v 1. rade zodpovedá titulom náhrady škody v zmysle § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka a žalovaný v 2. rade zodpovedá ako poisťovateľ v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení. Z tohto dôvodu preto zaviazal každého žalovaného na plnenie samostatne s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

57. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiadnej zo sporových strán nepriznal nárok na náhradu trov konania, žalobca v 1. rade mal v konaní plný úspech, žalobcovia v 2. a 3. rade mali úspech 25%, súd vzhľadom k okolnostiam prípadu, kedy si uplatňovali nemajetkovú ujmu, o výške ktorej rozhoduje na základe vykonaného dokazovania a pomeru úspechu dospel k záveru, že žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania s poukazom na tieto okolnosti hodné osobitného zreteľa.

Poučenie:

Proti uvedenému rozsudku odvolanie nie je prípustné okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takéhoto rozsudku, a to v lehote do 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Ružomberok, písomne v 3 vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods.1,2 CSP) - a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje, e) podpis, a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania - uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods.1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k

nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods.3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na uskutočnenie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.